

בס"ד. ר"ד בעת סעודת מוצאי יום הכיפורים, ה'תשכ"ז.

רשימה פרטית בלתי מוגה

א. דובר אודות אמירת הבדלה בקיטל וטלית¹, כיון שבזמן ההבדלה נמצאים עדיין במדריגת הקדושה שלפנ"ז.

כן דובר אודות ברכת בשמים בהבדלה במוצאי יוהכ"פ שחל בשבת, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שיש בזה חילוקי מנהגים².

כ"ק אדמו"ר שליט"א סיפר³, שבמוצאי יוהכ"פ הי' כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע נותן שיורי ההבדלה לבנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, כדי שיערוך הבדלה לעצמו. והחידוש בזה — שהרי בכל השנה "אין צריך להטעים מכוס של הבדלה.. אלא המבדיל רגיל לשתותו כולו", ו"נוהגין לשפוך על השלחן מן יין הנשאר בכוס אחר שתיית המבדיל ומכבין בו הנר"⁴, ואעפ"כ, במוצאי יוהכ"פ הי' אדנ"ע נותן שיורי ההבדלה, כנ"ל.

וסיפר הרש"ג הסיפור הידוע⁵: אודות החסיד ר' שמואל דוב מבאריסאָוו, שהתחבא לשמוע את הלימוד של הצ"צ עם אדמו"ר מהר"ש במוצאי יוהכ"פ, וסוף הסיפור — שהצ"צ נתן להרש"ג משיורי ההבדלה, והבריא. ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שלא שמע הסיוס שע"ז הבריא.

דובר גם אודות אמירת "ויתן לך" במוצאי יוהכ"פ שחל בשבת (כפי שנדפס ב"מחזור השלם"). ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שצריך לומר "ויתן לך" יחד עם מישהו אחר, כדברי כ"ק אדנ"ע⁶.

[לא' המסובים ששאל אם עדיין אפשר לומר "ויתן לך", השיב כ"ק אדמו"ר שליט"א בבת-שחוק: הרי ישנו הענין ד"יתן ויחזור ויתן"]⁷.

ב. דובר אודות השיעור⁸ של אכילת פרס"ו. ואמר כ"ק אדמו"ר

(5) ראה גם תו"מ שם ע' רסח. וש"נ.
 (6) ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בבת שחוק: "ס'איז דאָך גוטע פסוקים..."
 (7) ראה "חקרי מנהגים" ח"א (כפ"ח תשנ"ט) ע' קלב ואילך. וש"נ.
 (8) פרש"י עה"פ (תולדות כו, כח).
 (9) ראה גם תו"מ חל"ז ס"ע 159 הערה 293 בסופה. וש"נ.
 (10) ואמר הרמד"ר, שראה הגהה של אביו

(1) ספר המנהגים חב"ד ע' 59. וראה אוצר מנהגי חב"ד יוהכ"פ ע' רמז. וש"נ.
 (2) ראה שו"ע ואדה"ז או"ח סתרכ"ד ס"ג. וראה גם נטעי גבריאל הלי' יוהכ"פ פס"ז ס"ד. וש"נ.
 (3) ראה גם תו"מ — רשימת היומן ע' שפט. וש"נ.
 (4) שו"ע אדה"ז או"ח סרצ"ו ס"ה"ו. וש"נ.

שליט"א, שהאריך בענין זה ב"לקוטי מנהגים" שנדפסו בסוף קונטרס רשימות הצ"צ על מגילת איכה¹¹, ושם הביא גם משו"ת הצ"צ¹² השיעור של ששה מינוט, ויש גם שמועה מר' הלל מפאריטש בשם הצ"צ¹³: "לא פחות משלשה מינוטיין".

ג. הרמד"ר סיפר מה ששמע מהרש"ג ז"ל, אודות הצ"צ, שפעם הורה לו הרופא שלא להתענות בת"ב, וכשנכנס אליו מהרי"ל בת"ב לאחר חצות, ראה שנחלש ביותר, ואמר לו שהרופא צוה שיאכל — אמר לו הצ"צ, שביהכ"פ, לא הי' מתענה במצב כזה, כי, בנוגע להתענית דיוהכ"פ אומרת התורה שאז דומין למלאכים¹⁴, אבל יש מצב שבו קובעת התורה שאין להתענות¹⁵, משא"כ בת"ב¹⁶ — איך אפשר לאכול?! ...

ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: בנוגע ליוהכ"פ — מבואר בלקו"ת¹⁷ שישנו הענין ד"לחיותם ברעב"¹⁸, "שהחיות שלהם הוא מבחי' הרעב גופא כו", משא"כ בת"ב לא מצינו ענין זה. ולכאורה, בהתאם לכך צ"ל גם החילוק ביניהם בנוגע להקולא בענין התענית.

[הרמד"ר אמר, שבנוגע לתענית דיוהכ"פ היו מאחלים שיהי' תענית טוב, משא"כ בנוגע לת"ב. ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שבהיותו בגרמניא שמע איחול זה (גם) בנוגע לת"ב].

עוד סיפר הרמד"ר אודות ר' אברהם מזעמבין, שבת"ב האחרון בחייו לא הי' יכול להתענות, ואמר, שזהו עונש על שהחמיר בשאלות בנוגע לאלו שקשה להם להתענות.

[א' המסובים הוסיף לספר אודות ר' הלל, שצם בת"ב האחרון בחייו, למרות גודל חולשתו, ולאחרי ת"ב התאונן על הרבנים שלא הורו לו לאכול, ולאחרי כמה ימים נפטר].

ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהרב זוין כותב¹⁹ אודות ר' חיים מבריסק, שהי' נוהג להקל בשאלות בנוגע להתענית דיוהכ"פ, לא בתור קולא ביוהכ"פ, אלא בתור חומרא בפיקוח נפש!

15) ברשימה אחרת: "וועל איך ניט זיין קיין מלאך"...

16) ראה גם התוועדויות תשמ"ה ח"ג ריש ע' 1958.

17) שה"ש יד, ב.

18) תהלים לג, יט.

19) "המועדים בהלכה" ע' פב. "אישים ושיטות" ע' 64.

על דברי החת"ס (בשו"ת ח"ו סט"ז) ששיעור אכילת פרס הוא ט' מינוט — שלפי דברי רבינו הזקן בהל' פסח בנוגע לשיעור הילוך מיל, צ"ל שיעור אכילת פרס י"ב מינוט.

11) נעתק בספר המנהגים חב"ד ע' 45.

12) או"ח סק"ח.

13) נעתק בספר המנהגים שם הערה 3.

14) שו"ע או"ח סתר"י ס"ט. וש"נ.

ד. כ"ק אדמו"ר שליט"א העיר בנוגע למי שאינו יכול להתענות ביוהכ"פ, שלכאורה הי' צריך להיות חילוק בין אכילה לשתי', ששתי' תהי' קלה יותר מאשר אכילה, כיון שבתורה נתפרשה רק אכילה, ואילו בנוגע לשתי' יש צורך בלימוד שהיא בכלל אכילה²⁰. והרי מצינו בכמה ענינים שיש חומר מיוחד בדבר המפורש בתורה, שגם הצדוקים מודים בו²¹.

א' המסובים העיר מדברי השאגת ארי²² שגם אכילה לא נתפרשה בתורה, אלא "כל הנפש אשר לא תעונה"²³. ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שאף שלא נתפרש בתורה לשון אכילה בנוגע ליוהכ"פ, הרי למדים זאת ממ"ש²⁴ "ויענך וירעיבך": "נאמר כאן עינוי, ונאמר להלן עינוי, מה להלן עינוי רעבון, אף כאן עינוי רעבון"²⁵, ושם נזכר לשון אכילה — "ויאכילך"²⁴.

(23) אמור כג, כט.

(24) עקב ח, ג.

(25) יומא עד, ב.

(20) ראה יומא עו, סע"א. וש"נ.

(21) ראה סנהדרין לג, ב ובפרש"י. ועוד.

(22) סע"ו.